

Opis założeń do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Sławniowicko-Burgrabicka PLH160004

Obszar Natura 2000 Ostoja Sławniowicko-Burgrabicka PLH160004 obejmuje teren o powierzchni 767,54 ha położony w województwie opolskim, w powiecie nyskim, na terenie gminy Głucholazy.

Dla przedmiotowego obszaru Natura 2000 ustanowiono plan zadań ochronnych (zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 1 października 2024 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Sławniowicko-Burgrabicka PLH160004 (Dz. Urz. Woj. Op. poz. 2537).

W wyniku przeprowadzonej kontroli nadzorczej, Minister Klimatu i Środowiska stwierdził uchybienie, które ocenił jako uzasadniające konieczność zmiany ww. zarządzenia, zgodnie ze wskazaniem określonymi w piśmie nr DOP-OZP.082.12.2024.KW z 20.12.2024r. W ocenie organu nadzorczego wątpliwość budzi wskazanie w załączniku nr 5 do kontrolowanego zarządzenia (str. 24 zarządzenia) „właściciela lasu” jako podmiotu zobowiązanego do wykonania działań ochronnych w obrębie płatów 9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*), bez jednoczesnego podania podstawy powstania takiego zobowiązania.

Organ nadzorczy wskazał, że cyt.: *„W myśl art. 28 ust. 10 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 z późn. zm.) w planie zadań ochronnych należy wskazać podmioty odpowiedzialne za wykonanie określonych działań ochronnych i obszary ich wdrażania. W przedstawionym przepisie nie wskazano zamkniętego katalogu podmiotów, na które mogą być nałożone obowiązki. Nie oznacza to jednak zupełnej swobody kształtowania zakresu podmiotowego działań ochronnych, ponieważ przy opracowywaniu planu zadań ochronnych – aktu prawa miejscowego, należy mieć na uwadze, oprócz postanowień ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, także unormowania i zasady konstytucyjne. W świetle art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. poz. 483 z późn. zm.) terenowe organy administracji rządowej, na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie, ustanawiają akty prawa miejscowego. Jednocześnie zasada praworządności wyrażona w art. 7 Konstytucji RP wymaga, żeby materia regulowana wydanym aktem normatywnym wynikała z upoważnienia ustawowego i nie przekraczała zakresu tego upoważnienia. Naczelną zasadą prawa administracyjnego jest zakaz domniemania kompetencji. Normy kompetencyjne (upoważniające) powinny być interpretowane w sposób ścisły, literalny. Zakazuje się dokonywania wykładni rozszerzającej przepisów kompetencyjnych, dowolnego, arbitralnego ich wykonywania oraz wyprowadzania kompetencji w drodze analogii. Powyższe zasady dotyczące działania na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie znajdują odzwierciedlenie w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego (wyr. z 14.6.2006 r., K 53/05, OTK-A 2006, Nr 6, poz. 660) i sądów powszechnych. Ponadto, zgodnie ze stanowiskiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego wyrażonym w wyroku z dnia 11 maja 2011 r. (sygn. II SA/Gd 244/11), akty prawa miejscowego podejmowane w oparciu o normę ustawową muszą ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu, ponieważ odstępianie od tej zasady narusza związek formalny i materialny między aktem wykonawczym a ustawą, co z reguły stanowi istotne naruszenie prawa. Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że ustawodawca w upoważnieniu ustawowym zawartym w art. 28 ust. 10 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, nie przewidział możliwości zobowiązania podmiotu prywatnego do wykonywania określonych działań*

w ramach planu działań ochronnych. Takie bezpodstawne nałożenie zobowiązań narusza opisane wyżej unormowania i zasady konstytucyjne i jest przekroczeniem delegacji art. 28 ust. 10 pkt 4 ww. ustawy. Warto zaznaczyć, że zgodnie z art. 36 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody dopuszczalne jest nakładanie obowiązków na właścicieli lub posiadaczy obszaru, ale wyłącznie na podstawie umowy lub porozumienia z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz w ściśle określonym zakresie oraz celu, m.in. dostosowania gospodarki rybackiej lub leśnej do wymogów ochrony obszaru Natura 2000. W niniejszym przypadku, przy wskazaniu podmiotu prywatnego jako odpowiedzialnego za wykonanie działania ochronnego, powinna zostać wskazana podstawa powstania takiego zobowiązania, tj. umowa lub porozumienie z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.”.

W związku z powyższym Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu przystępuje do zmiany przedmiotowego zarządzenia w zakresie wskazanym przez Ministra Klimatu i Środowiska.

Podstawą prawną dla opracowania projektu PZO jest art. 28 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478, z późn. zm.), a tryb sporządzania określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2024 r. poz. 99, z późn. zm.).

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu zapewni możliwość udziału wszystkim zainteresowanym w pracach związanych ze sporządzaniem projektu zmiany PZO.

Aby zapewnić możliwość zgłaszania uwag oraz wniosków podczas procesu planistycznego ostateczna wersja projektu zmiany PZO zostanie podana do publicznej wiadomości i poddana procesowi konsultacji społecznych zgodnie z zapisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, z późn. zm.).